

รวมใจความพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียนจัน

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๐

กับคำแปลเป็นภาษาจีน และภาษาอังกฤษ

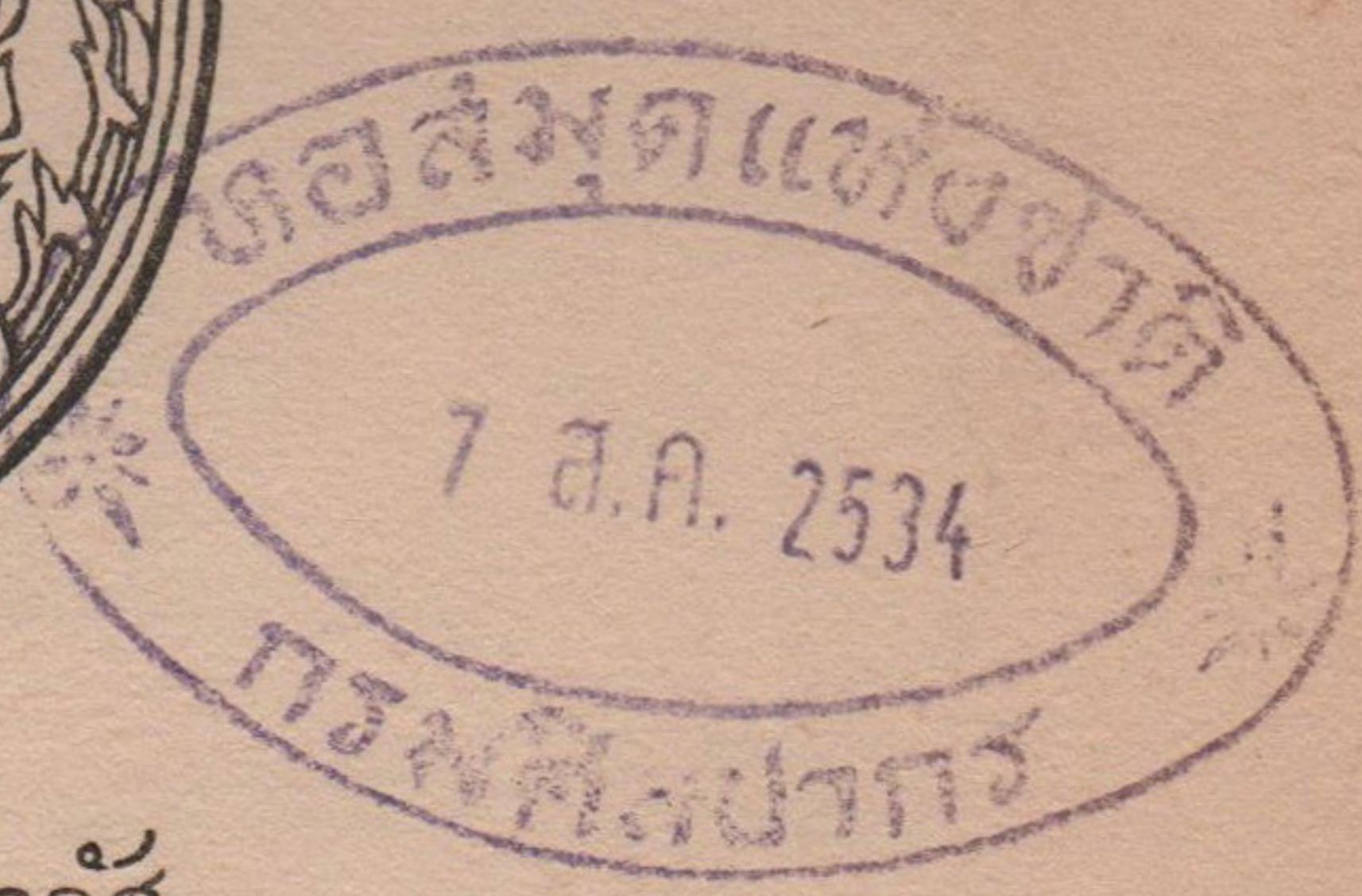
พิมพ์ในการปัลงศพ

นายเชี่ยว ช่องอ้วน สืบบุญเรือง

บ้านะโรง พ.ศ. ๒๕๗๐

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไสภพพิพารฒนาคร

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ๑๕ นครราชสีมา

รวมใจความพระราชดำรัส

ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียนจัน

เมืองเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๐

กับคำเปลี่ยนภาษาจัน และภาษาอังกฤษ

พิมพ์ในการปัลงศพ

นายเชี่ยว ช่องอ้วน สันบุญเรือง

บั้นจะโรง พ.ศ. ๒๕๗๑

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไสภพพิพิธภัณฑ์

ເລກທີ່
ເລກທີ່
104

ລາຄາ
895.915
7156 ₔ

ເອງກະເນົາ
ມ. 34 ມ. 19693

คำนำ

ในงานปลงศพนายเชี่ยวชองอ้วน สันบุญเรือง ผู้อำนวยการ
บริษัทภพยนต์สยาม ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะกระทำปฏิการ
ตอบแทนคุณของนายชองอ้วนซึ่งได้มามาแก่ข้าพเจ้า ทั้งในฐานที่
เป็นมิตรและเป็นผู้เอื้อเฟื้อแทนบริษัทภพยนต์สยามให้ข้าพเจ้าได้
มีความสุขสำราญมาเนื่องๆ จะยกเรื่องมาแสดงพอเป็นตัวอย่าง
ดังครั้งหนึ่งเมื่อในรัชกาลก่อน ข้าพเจ้าบวช和尚ห้ามไม่ให้ลงจาก
เรือนสัก ๓ สักดาหะ นายชองอ้วนมาเยี่ยมส่งสารว่าข้าพเจ้าถูกกัก
เช่นนี้จะรำคาญใจ จึงชวนให้ดูหนังฉบับแก่รำคาญ แล้วให้อา
กล้องนายกับจوخนาดบ่อมมาตั้งที่เดิมหลังเรือน พอกำลังก์ให้
เอาหนังมาฉายให้ดูแก่รำคาญทุกคนจนข้าพเจ้าบอกเลิกเมื่อหายบวช
ดังนี้เป็นต้น และเมื่อเร็วๆ นี้เองอีกรอบหนึ่ง ข้าพเจ้าประภะเชิญ
เสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเสวยที่วังวรดิศในวันที่ ๒๑
มิถุนายน อันตรงกับวันเกิดของข้าพเจ้า ได้ว่าวันนายชองอ้วนให้ห้า
หนังฉบับเรื่องที่ดีเปลกมาฉายถวายทอดพระเนตรเมื่อเสวยแล้วใน
วันนั้น นายชองอ้วนรับคำไปพယามอยู่สัก ๓ เดือน สังเottaหนัง
ฉบับเรื่อง “ช้าง” ซึ่งทำในประเทศไทยมานี้ แล้วเอาไปฉายชนกัน
เลื่องลือทั่วในเมริการแลบุโรมปันน์ มาถึงกรุงเทพฯ ได้ทันในวัน
ที่ ๒๑ มิถุนายนนั้น แต่พระเจิญประจวบเวลาไว้ทุกชั่วโมง ข้าพเจ้าก

ต้องดูงานที่คิดไว้ เรื่องเหล่านี้ก็มากล่าวพอให้เห็นความเจ้อเพื่อ
เพื่อแผ่แผลไม่ตรึงใจต์ของนายชองอ้วน แต่จะได้มีฉะเพาะเก่
ข้าพเจ้าคนเดียวเท่านั้นหมายไม่ ยังมีผู้อ่อนอิกเบ็นอันมาก ดูเหมือน
จะมีบุคคลทุกชั้นบรรดาศักดิ์ ซึ่งรู้สึก眷ของนายชองอ้วนต่างๆ กัน
 เพราะฉะนั้นเมื่อนายชองอ้วนถึงแก่กรรม จึงได้ปินคำกล่าวกันแต่
 อย่างเดียวว่า “เสียดายนายชองอ้วน” แลเมื่อผู้แสดงความอาลัย
 ด้วยประการต่างๆ เป็นอันมาก

ส่วนตัวข้าพเจ้าเองนี้ก็จะทำบุญให้นายชองอ้วนอย่างอันหนึ่น
 ไม่เหมาะเท่ารับช่วยหนังสือสำหรับแจกเบ็นมิตรพลีในวันปลงศพ
 เต็ว่าความลำบากมืออยู่เป็นข้อใหญ่ ด้วยเจ้าภาพกำหนดจะเอาศพ
 ไว้แต่ ๑๐ วัน จะแต่งหนังสือเรื่องอันใดขึ้นใหม่ก็ไม่ทัน เมื่อแต่
 จะเลือกหาหนังสือเก่าถ้าเรื่องยากพิมพ์ไม่ทัน ผู้ใดที่จะรับ
 หนังสือแจกนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าคงมีบุคคลทุกชั้นบรรดาศักดิ์และ
 หลายชาติหลายภาษาทั้งไทยจีนและฝรั่ง ด้วยนายชองอ้วนผู้มีรสน
 ภาพเบ็นคนกว้างขวาง มีผู้ขอบพอมากดังกล่าวมาแล้ว ยกที่
 จะหาเรื่องหนังสือให้เหมาะสมແพิมพ์ให้ทันงานได้

เมื่อมาคิดไคร้ครวญดู เห็นว่ามีหนังสืออยู่เรื่องหนึ่งเป็น
 เรื่องดี และเป็นหนังสือน้อยจะพิมพ์ให้ทันงานศพได้ คือพระราชน
 ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชนก็โรงเรียน
 ขึ้นเมื่อเสด็จทอดพระเนตรในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ เกย

๑

ได้ยินผู้ซึ่งได้อ่านในหนังสือพิมพ์พากันชุมมากอู่ เต็พระราชนั้น ทั้งภาษาไทย และที่เปลี่ยนภาษาอังกฤษ พิมพ์อยู่เต็ในหนังสือพิมพ์ข่าวซึ่งพิมพ์ในภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่ปรากฏว่าได้เปลี่ยนภาษาอีกด้วย จึงเห็นว่าถ้ารวมพระราชนั้นพิมพ์เป็นเดิมสมุด ให้มีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษอยู่ด้วยกัน ก็จะสมควรเป็นหนังสือสำหรับแจกเป็นมิตรผลได้ เมื่อคิดเห็นเช่นเดียว จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานตามประสงค์ และทรงพระราชนั้นร่วมเมื่อเสด็จท่องพระเนตรโรงเรียนจนนั้น ได้เสด็จถึง๔แห่ง พระราชดำเนินท่องข้างต้นความที่กล่าวถึงโรงเรียนแห่งนั้น ๆ เป็นผลความต่างกันส่วนเนื้อความที่เป็นสาระณะแก่โรงเรียนจังหวังปวงอยู่ข้างต้นหลังจึงโปรดเกล้าฯ ทรงเรียนเรียงพระราชทานใหม่จะเพาะความตองที่เป็นสาระณะ ด้วยทรงพระเมตตาแก่นายชองอ้วน เมื่อข้าพเจ้าได้รับพระราชทานพระราชนิพนธ์แล้ว ได้ทูลขอให้ทรงหมั่นพิทยาลงกรณ์ช่วยทรงเปลี่ยนภาษาอังกฤษ และขอให้นายเชียวนุชดเส้งผู้เป็นญาติของนายชองอ้วนช่วยเปลี่ยนภาษาอังกฤษ ส่วนรูปนายชองอ้วนซึ่งข้าพเจ้าเห็นสมควรจะให้มีไว้ในหนังสือแจกด้วยนั้น นายหลุย คริวต์ ผู้จัดการบริษัทกาพยนต์สยาม และเป็นมิตรสหายกับนายชองอ้วนรับทำให้

บังมีความอิกส่วนหนึ่งของราษฎรที่พิมพ์ข้างต้นหนังสือแยก ก็อ
ประวัติของนายชองอ้วน ข้าพเจ้าก็เติมใจจะแต่งให้ แต่มาเรื่องสัก
ขัดข้องด้วยไม่ทราบเรื่องประวัติของนายชองอ้วนชนเดิมถัวณา จะ
กล่าวได้แต่ถึงคุณสมบัติของนายชองอ้วนซึ่งข้าพเจ้าทราบในตอนหลัง
ว่าเป็นผู้มีอัจฉราสัยชอบตรง และโอบอ้อมอารามมิตรสหายผู้ซึ่งบอพอ
กว้างขวาง และเป็นผู้ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระ
เมตตากรุณามาก และเจ้านายก่อโปรดปรานแทนทุกพระองค์ แม้
ในบุคคลจำพวกอันทรุจักเดลากเห็นจะมีแต่ผู้ซึ่ง หามผู้ซึ่งนาย
ชองอ้วนไม่ ข้าพเจ้าคิดเห็นว่าผู้ซึ่งสมควรจะแต่งเรื่องประวัติ
ของนายชองอ้วนได้มีอยู่คนหนึ่ง คือนายศิลป์ สีบุญเรือง ผู้เป็น
หลาน เป็นผู้ซึ่งกับนายชองอ้วนตลอดมา ได้ทราบกิจการและ
อัชญาคัมของนายชองอ้วนดีกว่าใคร ๆ โดยมากที่เป็นผู้แต่งหนังสือ
ด้วย ข้าพเจ้าเคยชนสำนวนหนังสือของนายศิลป์ สีบุญเรือง แต่งลง
พิมพ์ในข่าวภพยนต์สยาม ตั้งแต่ข้าพเจ้ายังไม่รู้ว่าใครเป็นผู้แต่ง
จึงได้ขอให้นายศิลป์ สีบุญเรือง แต่งเรื่องประวัติของนายชองอ้วน
ซึ่งพิมพ์ต่อไปนี้

คำนำหน้าหนังสือ

นายกราชบัณฑิตยสภา
วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๗๑

นาย ช. ช่องอ้วน สันบุญเรือง

พ.ศ. ๒๔๒๑ - ๒๔๓๑

อายุ ๕๑ ปี

ประวัตินายชองอ้วน สับบุญเรือง

นายชองอ้วน สับบุญเรือง เกิดเมื่อวันจันทร์ บ่ายพุทธศักราช ๒๕๒๐ ที่บ้านเจ้าสวัสดิ์ จังหวัดธนบุรี ไห่ เป็นบุตรชายคนที่สามของนายเชี่ยวชุดตินและนางคำ นายชองอ้วนมีพน้องร่วมครรภ์อีกแปดคน คือ นายเชี่ยวชองหลิน, นายเชี่ยวชองเหลียน, นายเชี่ยวชองหิน, นายเชี่ยวชองเบี้ย, นางโสม, นายเชี่ยวชองกุบ, นางเสริม, นายเดียนบี, (แต่นายเดียนบี ใช้นามสกุลแซ่ตัน ของนายตันเกงชาวยผู้เป็นลุง) นอกจากนี้ ยังมีน้องหนูงิ้งต่างมารดาอีกสองคน คือ นางสำริดกับนางเติม ซึ่งมีเรือนไปแล้ว

สกุลสับบุญเรือง สืบมาจากบุญเรือง ซึ่งเป็นย่าห้อของนายเชี่ยวเดียงอันบิดาของนายเชี่ยวชุดแสดงโดย อ. เก่งหรือยญ เป็นตนสกุลให้ผู้อยู่เมืองมะละกา เชี่ยว. แพลว์ สี. บุญเรือง แพลว์ รุ่งเรือง หรือสับบุญเรือง เมื่อมาสนธิ แปลเป็นคำไทยจะได้ความว่า สับบุญเรืองดังนั้น

อาศรัยเหตุว่า นายเชี่ยวเดียงซึ่งบุญเรืองของนายชองอ้วน ได้ยกนายเชี่ยวชุดติน บิดาของนายชองอ้วนให้เป็นบุตรบุญธรรมของนายเชี่ยวเดียงอัน นายชองอ้วนจึงได้ใช้นามสกุลสับบุญเรืองสืบมา เมื่อยังเปริ่ง นายชองอ้วนได้เคยศึกษาหนังสือไทยอยู่ในสำนักของท่านอาจารย์ดีส เจ้าอาวาสวัดดอนกะฎี จังหวัดนคร

ไซบศร เพราะภัยหลังบิดามารดาได้หายไปตั้งกุมิตำนานี้จังหวัดนั้น แต่การเรียนหนังสือไทยของนายชองอ้วนดูเหมือนเรียนแต่เพียงอ่านออกเขียนได้ ด้วยการเรียนต้องอาศัยวัด ไม่รู้เร่องเหมือนสมัยนี้ ยังท่านอาจารย์ผู้เป็นครูของนายชองอ้วน มีกิจในทางสมณะเพศอยู่ด้วยแล้ว การที่จะหาความรู้ในทางภาษาไทยให้เปรื่องประชญ จึงเป็นการที่น่าเห็นอกทั้งศิษย์และอาจารย์ด้วยกัน ทั้งสองฝ่าย เมื่อการศึกษาหนังสือไทยของนายชองอ้วนพอแก่ความต้องการแล้ว อายุได้ราว ๑๓ ปี บิดาได้ส่งออกไปเล่าเรียนภาษาอังกฤษที่เมืองมะละกา นายชองอ้วนศึกษาวิชาภาษาอังกฤษอยู่ราว ๖ ปี จึงสำเร็จการศึกษาชั้น ๕ อันเป็นวิชาสูงสุด นอกจากความรู้ทางภาษาอังกฤษ นายชองอ้วนยังได้รับความรู้อกรายหั่น คือหัวเมืองนั้นใช้ภาษาลักษณะเดียวกับภาษาอีกด้วยกันเป็นพน เพราะฉะนั้นในระหว่างเล่าเรียนจึงได้รู้จักภาษาลักษณะเดียวกันเป็นพน เพื่อยังคงล่องแคล้วเท่ากับคนพนเมือง หลังจากการศึกษาสำเร็จแล้วเข้ามาในกรุงเทพฯ เริ่มเข้าทำงานโรงสีไฟย์ห้องหลังหรือที่เรียกว่า โรงสีพระยาพิศาลา (จันสือ) รับหน้าที่เป็นหัวหน้าแพนกพัสดุเป็นครั้งแรก และต่อมาปีที่ ๑๘๗๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าเชอร์ต์ (ห้างส์ต้า) เริ่มทำอยู่กับห้างวินเชอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ครันถึงปี ๒๔๕๗ ลาออกจากห้างวินเชอร์มารับหน้าที่เป็นหัวหน้าเชอร์ต์

บริษัทไฟฟ้าสยาม หน้าวัดราชบูรณะ ได้เงินเดือนราว ๓๐๐ บาท
 การทำงานอยู่กับบริษัทไฟฟ้าสยาม ได้ทำอยู่จนถึงบี ๒๕๕๔ รวม
 ๙ ปี ได้ปฏิบัติในหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย ในระหว่างบันเอลง
 นายชองอ้วนไคร์จะประกอบอาชีพส่วนตัวของอย่าง จึงขอลาออกจาก
 จากตำแหน่งผู้รักษาเงินบริษัทไฟฟ้าสยาม ทั้งนี้เป็นเหตุให้ผู้บังคับ
 บัญชาของนายชองอ้วนรู้สึกเสียดายเป็นอันมาก ถึงแก่ได้ขอร้องให้
 นายชองอ้วนรับหน้าที่ต่อไปอีก แต่นายชองอ้วนมีความไฟใจในกิจ
 ของตัวอยู่แล้ว จึงมิได้คิดเปลี่ยนใจถอยหลังกลับไปที่เก่า ซึ่งในที่สุด
 ผู้จัดการใหม่จึงจำใจอนุญาตให้ลาออกจากความประสงค์ พร้อม
 ทั้งให้ใบสุทธิ้อนเป็นพยานแห่งคุณความดีไว้เป็นสำคัญ หลังจากการ
 ลาออกจากบริษัทหนึ่งมายังมิทันจะเริ่มงานของตนที่คิดไว้นั้นสำเร็จ
 ก็พอตื่นหัวกันนั้น มีภาระนตร์บริษัทพัฒนาการซึ่งมีนายโลวเปงทอง
 เข้าของห้างชนชั้นชั้นนำหุ่นใหญ่ เจ้าของห้างรัตนมาลาเป็นผู้จัดการ
 รูปพยนตร์กรุงเทพฯ (หรือที่เรียกว่า โรงแรมวังพระองค์เจ้า
 ปรีดา) ซึ่งมีนายชุ่นใช้คุ้ตระกูลเจ้าของห้างรัตนมาลาเป็นผู้จัดการ
 คณะของนายโลวเปงทองจึงได้ไปเชิญตัวนายชองอ้วนมาเป็นผู้จัดการ
 บริษัทภาระนตร์พัฒนาการ นายชองอ้วนรับหน้าที่ ๙ ปี เริ่มแต่
 เดือนสิงหาคม บัดเดียวกับที่ลาออกจากบริษัทไฟฟ้าสยามนั้นเอง
 การเข้ามาภาระนตร์รัฐบาลหัวส่องบริษัทฯ ออกจะถึงพริก
 ถึงขึ้นมาก แต่อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นมาที่เป็นผู้จัดการบริษัท

พัฒนาการในราชสัก ๖-๗ เดือน กิจการของบริษัทก็เบ่งตัวขึ้นอย่างผิดคาด เป็นตนว่า ตั้งระเบียนโปรแกรมใหม่ พยายามหาเอเยนต์ขันอึก ๒-๓ บริษัท คือนอกจากบริษัทปาเต๊ะเฟร์ (ตราไก่แจ้) เจ้าจำนำ ยังได้ตอกลงทำสัญญากับบริษัทวิภาวดี, เชลิคแอกเคล็ด, ในจำนวนบริษัทใหม่ที่นายชองอ้วนเริ่มทำการติดต่อนดูเหมือนว่าให้ผลดีแก่บริษัทภพยนตร์พัฒนาการเป็นอันมาก ทั้งนายชองอ้วนยังได้จัดสาขาเริ่มทำภพยนตร์ออกไปหลายตามจังหวัดที่ใกล้เคียงมีมนเทราชบุรี, เพชรบุรี, นครไชยศรี, และอื่น ๆ อีกหลายแห่ง machenตามจังหวัดเริ่มจับความนิยมภพยนตร์มาเต็มบัดนี้ ต่อมานายชองอ้วน ยังได้ขยายโรงภพยนตร์ในพระนครขันอึก มีโรงบางลำภู โรงบ่อนเก่าบางรัก (แปลงเป็นโรงภพยนตร์) โรงหนังสาทร แต่การเบ่งขันกับบริษัทรูปภพยนตร์กรุงเทพฯ ก็ยังหาได้ลดละกันลงไม่ คงเป็นเงาตามตัวกันด้วยดุจกัน โดยความสามารถของนายชองอ้วน ได้พยายามกับนายหลุย คริวัต ผู้จัดการใหม่เดือน รวมกับบริษัทของนายชูนใช้ได้เป็นที่ปรารถนา ครั้นแล้วจึงเปลี่ยนนามใหม่ว่า สยามภพยนตร์บริษัท ตอนนักจการของบริษัทภพยนตร์พัฒนาการ กับบริษัทรูปภพยนตร์กรุงเทพฯ ได้เปลี่ยนแปลงรูปปั้นสู่ความเจริญอย่างผิดคาด นายชองอ้วนเป็นผู้ที่ทำงานจริงคนหนึ่ง ประกอบด้วยความอุสาหะอย่างแรงกล้า ไม่ได้เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ไม่เคยนึกถึงประโยชน์ส่วนตัวมุ่งที่

จะให้งานนั้นลุล่วงไปถ่ายเดียว ดังนั้นกิจการบริษัทพัฒนากรใน
บุคคลรวมกับนายชุ่นใช้คุณทะกูดแล้ว จึงขยายสาขาโรงพยาบาลต่อ
ออกไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วพระราชอาณาจักร นอกจานํ นายนาย
ซองอ้วนยังได้ดำรงไฟฟ้าจังหวัด ที่ได้สำเร็จและจำหน่าย
กระแสไฟไปแล้วนั่นจังหวัด เพชรบุรี, นครปฐม, อุบลราชธานี,
บ้านโนน, บ้านหมู่จังหวัดลบุรี (เต็จจังหวัดราชบุรี บัดนี้ได้
โอนเป็นของสุขาภิบาลจังหวัดแล้ว) กับทั้งจังหวัดนครราชสินีอีก
แห่งหนึ่ง ซึ่งจะได้เบ็ดจำหน่ายกระแสไฟในเร็ว ๆ นี้ ทั้งยังได้
คิดจะตั้งตามจังหวัดอื่น ๆ อีก

นอกจากการไฟฟ้า ยังได้ขอนุญาตตัดทางเดินรถยก ตั้ง^๕
ห้างสุบุญเรือง, ตั้งบริษัทสานามเกนมศุข, ความจริง กิจการต่าง ๆ
ที่นายซองอ้วนจัดปลูกออกไปจากการงานภารยนตร์นั้น บางอย่าง
นายซองอ้วนจะถือเอาเป็นสิทธิส่วนตัวก็คงได้ แต่นิสัยไม่เป็น^๖
ผู้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวดังกล่าวแล้วจึงซักชวนให้พรคพวกร่วม^๗
มือด้วย เช่นการไฟฟ้าจังหวัดเป็นตน เมื่อแรกคำรับมือบางคน
ไม่ครั้งเห็นพ้องด้วย แต่นายซองอ้วนได้ชี้แจงให้เห็นประโยชน์^๘
อธิบายถึงวิธีตัดตอนรายจ่ายอย่างใด, เช่นใช้ผู้รู้ภายนอกการและ
คนงานโรงพยาบาล ตามจังหวัดให้มีหน้าที่กับการไฟฟ้าด้วย
โดยคิดเงินเดือนให้เป็นพิเศษ ดีกว่าจะไปจ้างคนนอกมารับหน้าที่^๙
โดยตรง วิธีการมัธยสัตต์ รู้จักผ่อนผันวางแผนที่จะใช้ให้เหมาะสมแก่รูป

งานนี้เอง ทำให้มีผู้เลื่อมใสด้วยกับการไฟฟ้าจังหวัดเป็นอันมาก
จนบัดนี้ การไฟฟ้านั้นได้เริ่มเห็นผลอยู่บ้างแล้ว

ว่ากันในทางสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูง นายชองอ้วนเป็นผู้ที่
ซื้อตรงต่อ มิตรชิง ๆ กิจการใด ๆ จะเป็นส่วนตัวของเพื่อนฝูง^๔
หรือบริษัทหรือการสาธารณรัฐโดยชนน์ ถ้าได้มีผู้มาออกปากขอ
ความช่วยเหลือแล้ว ไม่ปรากฏว่าขัดใจราย เป็นช่วยจนถึงสำเร็จ
เสมอ โดยเหตุนี้ จึงได้รับความชมเชยจากมิตรสหายทั้งหลายว่า
สละเวลาของตนเพื่อประโยชน์ผู้อื่น ดังนี้ จึงเป็นทรัพกิจ
นับถือของเพื่อนฝูงหนักหนา และไม่เต็เท่านั้น พระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว พระบรมวงศานุวงศ พ่อค้าคุณบดีท้วไป ก็ทรง
พระกรุณาโปรดปรานและรักใคร่เป็นส่วนมาก นิสัยของนาย
ชองอ้วน เมื่อจะได้รับตำแหน่งอันสูงสุดในการงาน ก็ไม่มีถือตัว
ถือศถืออย่างบ้าเบื้องต้นได้เสมอตนเสมอปลาย สมาคมกับชน
ทุกชน ไม่เหยียดยกบุคคลหรือเพื่อนฝูงทatkต่ำ มีข้อที่ควรชมเชย
อย่างเอกสารก่อ รู้จักดูความสามัคคีในระหว่างพระคพวง
กับสามารถที่จะผูกน้ำใจศัตรูมากลายเป็นมิตร ได้สันนิท โดยทำลาย
ความพยาบาทนั้นเสีย ทั้งเป็นผู้ที่ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
จะเห็นได้ว่า งานในหน้าที่ของตัว เมื่อจะเห็นว่าถูกแล้ว ดีแล้ว
ก็ยังต้องอาศัยความคิดของสมาชิก เป็นเครื่องกรองเสียงอีก
ครั้งหนึ่ง จึงได้ลงมือทำ หัวใจของนายชองอ้วนทุก ๆ ขณะ

ดูเหมือนจะจ่ออยู่กับงานเท่านั้น แม้เติ่งงานไปเที่ยวเป็นส่วน
ไปรเวต ก็ยังมีวัยพ่ำงงานไปด้วย

การปักครองคนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา นายชองอ้วนเรงด้วย
พรหมวิหารอันเป็นธรรมสำหรับผู้ให้ย่องด้วย มีได้ถือตัว
ว่าเป็นผู้มีอำนาจเหนือคนงาน ยานใช้สอยส่งได้พุดจากอาอก
อาใจด้วยถ้อยคำอันอ่อนหวาน บางครั้งถึงกับช่วยทำด้วยมือของ
ตนเอง ตลอดจนอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของคนงานมีการไป
เยี่ยมเยียนและถามสาระทุกข์สุกดิบในบ้านบ่วยไว้ อาการทั้งทำ
ให้เป็นที่จับใจของคนงานยิ่งนัก จนเป็นที่สักกันในหมู่พวกรคน
งานว่า จะหานายงานที่มีน้ำใจอย่างนี้ได้ยากอย่างยิ่ง บางคนที่
มีความผิดในหน้าที่ ซึ่งควรจะต้องได้ออกจากตำแหน่ง นายชองอ้วน
ก็ยังเบ็ดโอกาสให้หางงานเก็ตต์วนกลับตัวได้อย่างตรงกันข้ามกัน ดัง
นั้นนายชองอ้วนจึงได้รับสมญานามจากคนงานในบริษัท พัฒนากรว่า
“คุณพ่อ”

จริงอยู่ นายชองอ้วนยังมีได้เคยอุปสมบท แต่ก็มีความเลื่อม
ใส่ในทางพุทธศาสนา บรรดาการกุศลทั้งมวล เมื่อไรบอกบุญมา
นายชองอ้วนยังมิเคยบอกนัดเดย์สักครั้งเดียว แต่เมื่อจะขอบทำ
ให้มีประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบกันไป เป็นต้นการ
ทดสอบภูมิ นักจะเดือกเต็วตื้อกาดการบารุงและบำรุงทรัพยากร
หัวหน้าคนงานบางคันคิดามว่า “ทำไม่นายต้องเดือกเช่นนั้น

ด้วย ?” นายชองอ้วนตอบว่า “ก็เรามัวไปทำแต่วัดที่รำราวย
เสียต้นมไปแล้ว ทำไม่วัดที่ชารุดทรายโชนจะมีโอกาสคดขึ้นบ้าง
เล่า ?” บางวัด นายชองอ้วนถึงบอกบุญเรยรายทำบุญถึง ๒ บ
ติด ๆ กันกัน. การบอกบุญของนายชองอ้วน ได้รับความศรัทธา^๔
อุดหนุน นับตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์
ตลอดลงมาถึงมิตรสหายชาวเกลอชาวต่างประเทศ และคนงาน
ที่อยู่ในใต้บังคับบัญชา ผลแห่งการนี้ในครั้งสุดท้าย รวบรวมเงิน^๕
ได้จากการเรยราย เหลือจากถวายเป็นทุนสอนนำรุ่นการสาสนา^๖
แล้ว ยังได้ตัวเงินเหลือสร้างโรงเรียนอีกหลังหนึ่ง โรงเรียนแห่งน
ึ่งก่อโรงเรียนสบุณยานท์ ซึ่งสร้างขึ้นทวัดท้ายเมืองจังหวัดนนทบุร
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๐ นับว่าโรงเรียนหลังนี้ จัดได้เป็นอนุสาวรีย์ของ
นายชองอ้วนสบุณย์เร่องสบไปชั่วกาลนาน นอกจากโรงเรียนที่กล่าว
แล้วก่อนหน้านั้น รวม ๒-๓ บ. นายชองอ้วนยังได้บุญบุญเรยราย
บรรดาญาติร่วมสกุล สร้างโรงพยาบาลรักษากคนโรคเรื้อรังให้เป็น^๗
สมบูรณ์แบบสภากาชาดสยาม ตั้งอยู่ที่จังหวัดพระประแดงหลังหนึ่ง
มีนามว่า “เรือนสบุณย์เร่อง” นกอกรชันหนึ่งที่เชิดชูในความศรัทธา^๘
และปีاثมั่นของนายชองอ้วน ที่ยังจัดได้เป็นที่ระลึกแก่สกุล
สบุณย์เร่องด้วย

คุณความดีของนายชองอ้วนคงได้พูดมาแล้วน เมื่อมา
ถึงมรณะกรรม จึงไม่เต็มที่ให้มงเกิดความเศร้าสลดแต่นะเพาะ

(๕)

บริษัท ยังทำความเสียดายให้เกิดมีนับตั้งแต่เจ้านายชั้นสูงตลอด
จนผู้ทรัจกรรมคุณหงษ์หลาย ถึงแก่ทรงออกพระโองกฎและออก
ปากว่า “ โซ่. นำเสียดายของอ้วนจริง ๆ ”

เมื่อ นายของอ้วนจะสืบสูญไปจากโลกนี้ ก็คงสูญไปแต่
ร่างกายเท่านั้น ส่วนซึ่งเสียงและคุณความดียังคงจำรักษ้อยู่ในประวัติ
การณ์ชีวากลางนั้น เพราะนายของอ้วนมีใช่แต่คุณความดีให้เกิด^{ไว้}
บริษัทและบรรดาพวกราษฎร์อีกมาก ซึ่งผู้เขียนประวัตินี้ไม่จำเป็น^{ไว้}
ต้องพรรณนา ขอกล่าวเตือนว่า นายของอ้วนเป็นบุคคลสำคัญคน
หนึ่งในสยามประเทศ มีเกียรติยศ ซึ่งเสียงเกิดขึ้นด้วยคุณความดี
ของตนเองโดยแท้

นายของอ้วนเริ่มบวຍเด่นที่๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๗๑
ได้รักษาตัวอยู่ที่บ้าน ๒ วัน อาการบวຍเรกที่จะปรากฏ เป็นเม็ดผื่น
ขันที่คอ จุดเม็ดเท้าหัวไม้ขีดไฟ นายของอ้วนบ่นว่ารู้สึกขัดคอ
เล็กน้อย เตือนยังคงบัญชาภิกิจการได้เป็นปกติ ต่อมารือร้าว
๒-๓ วันเม็ดผื่นที่คอันน้อกเสบขึ้นตั้งฐานแดงແเหลืองถ(TM)
ทราบกันว่าเป็นผื่น ขณะพากษาตัวมีตัวร้อน และหัวหน้าคนงานทั้งไม่
ลงความเห็นด้วยว่าควรผ่า นอกจากบางคนเห็นว่าผ่าจังจะหายเร็ว
ความเห็นยังขัดกันอยู่ เช่น ประจำเวลานั้นนายของอ้วนมีโรคเบา
หวานเป็นเจ้าเรือนอยู่ด้วยหล่ายเวลา ในที่สุดนายของอ้วนก็ตามใจ

คนหมู่มากคือยอมให้ผ้า
และตกลงเปลี่ยนสถานมารักษายาตัวยัง
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดสยาม

นายชองอ้วนเป็นคนนำอดน้ำทันยิ่งนัก ทั้งมีสตรอบคอน
ด้วยประการทั้งปวง เม้มะนาอยู่โรงพยาบาลแล้ว รู้สึกตัน
ของตนว่าอาการค่อนข้างหนักไม่มีหวังว่าจะรอดพ้นมฤตยูไปได้ ก็
ยังพื้นอธิบายถำปฏิไห้วศักดิ์ใจชน แต่รับอกแก่ผู้
ไปเยี่ยมว่าอาการไม่สู้หนักหนาแน่นัก ไม่กวนก็คงหาย เม้มะที่
นายศิลป์บุญเรืองไปเยี่ยมยังโรงพยาบาล นายชองอ้วนก็บอกว่า
ขอให้ดลงข่าวเรื่องเจ้านายเสด็จเยี่ยม เพราะเกรงคนภายนอกจะฟัง
เต็มปากเกินสมควร

ขณะอยู่ที่เตียงคนไข้ณโรงพยาบาลนายนายชองอ้วนยังพะวงเป็น
ห่วงถึงงานอย่างยิ่ง ขณะงานของบริษัทไปเยี่ยม นายชองอ้วนก็
ยังสั่งเสียสภาพการทำงานต่อ ๆ มาตลอด จนคนงานพาภันส่งสารไม่
อยากรเข้าไปให้เห็นหน้า เพราะเกรงคนเข้าจะพูดมากเกินสมควร

อาการบวมคงปรากฏว่า เป็นโรคเบาหวาน และผิดกับบัว
นายแพทย์ของโรงพยาบาล ได้พยาบาลจนเต็มความสามารถ แต่
เหลือกำลังที่แพทย์จะเยี่ยวยา ครั้นถึงวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๑
อาการโรคกำเริบขึ้น เวลา ๑๗ นาฬิกา ๕ นาที ก็ถึงแก่กรรม
ขณะเรือนคุณเสถียร แห่งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์นั้น รวมอายุ
ได้ ๕๑ ปี นับว่านายชองอ้วนถึงมรณกรรมในระหว่างงานโดยแท้

ห้องสมุดพุทธสามกน
จังหวัดนครราชสีมา

(๑๑)

รุ่งขันวันที่ ๒๗ เวลา ๑๙ นาฬิกา ได้มีการรดน้ำศพ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้พระยาไฟชยนต์เหพนนำอาบศพมาพระราชทาน
น้ำเป็นพระมหากรุณากิจคุณแก่ผู้ตายยังนัก บริษัทภาคยนตร์
พัฒนากรและสโนมสรจินางคร ได้ให้เกียรติบิศแก่ผู้ตายเป็นอย่างสูง
ได้ลดธงครั้งเส้า และดการฉายภาคยนตร์ ๑ คน เพื่อแสดง
ความไว้อาลัย

การปลงศพนาย ช. ช่องอ้วน บริษัทได้จัดทำอย่างมีให้พาร
สมแก่เกียรติบิศและคุณความดีของผู้ตายทุกประการ

นายช่องอ้วนมีบุตร์และธิดา ๕ คนคือ

๑ นายเอียมสี่บุญเรือง เกิดด้วยนางบุนสี่บุญเรืองซึ่งบัดนี้
ถึงแก่กรรมแล้ว

๒ นายกิมอัน สี่บุญเรือง เกิดด้วยนางรัว สี่บุญเรือง
ภรรยาให้ภูษีชัยบุรุษด้วยกัน

๓ นางสาวกระจาง สี่บุญเรือง

๔ นางสาวประทิน สี่บุญเรือง

๕ เด็กหญิงอ่อนวย สี่บุญเรือง

ทั้งบุตร์ภรรยาต่างพยานาลอยู่พร้อมเพรียงตั้งแต่นายช่องอ้วน
เริ่มเจ็บในวันที่ ๑๘ มิถุนายน จนถึงวาระที่สุด คือ วันที่ ๒๖ เดือน
เดือนกัน

รวมใจความพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมโรงเรียนจัน

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมากในการที่ได้จัดการรับรองข้าพเจ้าเป็นอย่างดี โดยมีไมตรีจิตต์อันแท้จริง การที่ข้าพเจ้าได้มายเยี่ยมโรงเรียนจันต่าง ๆ ในคราวนี้ ก็เพื่อจะแสดงไมตรีจิตต์ของข้าพเจ้าต่อพวกจันที่ได้มาราศีอยู่ในประเทศไทย และเพื่อแสดงน้ำใจห่วงดีต่อโรงเรียนของท่านทั้งปวง.

การที่พวกพ่อค้าจันได้คิดจัดตั้งโรงเรียนขึ้นนั้น ก็โดยเหตุที่ความประสงค์ยากจะให้บุตรหลานได้เล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ในภาษาจัน อันเป็นภาษาของตน เพื่อจะได้เป็นการสละดูกลำหารันที่จะประกอบการอาชีพทำการค้าขายต่อไป และเพื่อประโยชน์อัน ๆ ด้วย. นอกจากการสอนภาษาจัน ท่านยังได้จัดการสอนภาษาไทยและเร่องที่เกี่ยวกับเมืองไทยด้วย. เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าโรงเรียนจันนั้นมีประโยชน์มาก เพราะนอกจากที่จะให้วิชาแก่เด็กจันให้สามารถทำมาหากลายชีพให้สละดูกຍงขน ยังจะทำให้เด็กจันรู้จักเมืองไทยดี และเมื่ออ่านหนังสือไทยออกและเขียนได้ ย่อมจะทำให้ไทยและจันสนิทสนมกับกลมเกลียวกันยิ่งขึ้นอีก.

อันที่จริงไทยกับจันนั้น ต้องนับว่าเป็นชาติที่เป็นพนองกันโดยแท้ นอกจากนี้เลือดไทยกับจันได้ৎสมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว จนต้องนับว่าแยกไม่ออก. ข้าราชการชนชั้นสูงๆ ที่เคยรับราชการหรือรับราชการอยู่ในเวลานี้ ที่เป็นเชื้อสายกมอญ เป็นอันมาก พวจันท์ได้มีมาศสถานตั้งครอบครัวอยู่ในเมืองไทยจนถาวรเป็นไทยไปก็มอญ เป็นอันมาก เมื่อตัวข้าพเจ้าเองก็มีเลือดจันปนอยู่ด้วย โดยเหตุเหล่านี้ไทยและจันจึงได้อยู่ด้วยกัน ได้อย่างสนิทสนมกลมเกลี่ยมาช้านาน ข้าพเจ้าไม่มีความประสังค์อะไรยิ่งไปกว่าที่จะขอให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจันให้เป็นไปโดยสนิทสนมเหมือนอย่างที่แล้วมานี้ ให้คงอยู่ เช่นนี้ตลอดไป ข้าพเจ้าหวังว่าท่านทั้งหลายคงจะมีความเห็นพ้องกับข้าพเจ้า และจะตั้งใจสั่งสอนบุตรหลานให้มีความรู้ สึกเช่นนี้. ในโรงเรียนของท่าน ท่านย้อมสั่งสอนให้นักเรียนรักประเทศจนอันเป็นบ้านเกิดเมืองมาดรุ่นย่อมเป็นของธรรมดากลางๆ แต่นอกจากที่จะสอนให้รักประเทศจัน ข้าพเจ้ายังหวังว่าท่านจะสอนให้รักเมืองไทยด้วย เพราะท่านทั้งหลายได้มีมาตั้งเคหสถานอาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้รับความคุ้มครองร่มเย็นเป็นอย่างดีจากรัฐบาลสยาม มีสิทธิทุกอย่างเหมือนคนไทย ได้รับความสุขสบายมั่นคงบูรณาภรณ์ในประเทศไทย เพราะฉะนั้นความมั่นคงของรัฐบาลสยามและประเทศไทยย้อมเป็นสิ่งที่ท่านพึงประสงค์ ถ้ารัฐบาลสยามหรือ

ประเทศไทยต้องประสบภัยเป็นอันตรายไปอย่างใดก็ดี ท่าน
ทรงหลายท่านจะต้องได้รับความทุกข์ด้วยเหมือนกับคนไทย เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าหวังว่าท่านคงจะเกลี่ยดซังข้าศึกทั้งปวงของรัฐบาลสยาม
จะเป็นข้าศึกภายนอกหรือภายในก็ดี ท่านคงมีนา依法ช่วยปราบปราม
กำจัดเสียให้หมดสิ้น ถ้าหากประเทศไทยจะต้องประสบภัยเมื่อใด
ข้าพเจ้าหวังว่าคงจะได้รับความช่วยเหลือจากพวกจนด้วย

ถ้าท่านพยายามอบรมเด็กจนให้มีมีใจอย่างเช่นที่ว่ามานี้ ไทย
และจีนก็จะอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขแน่ ยังประโยชน์ให้เกิดแก่กัน
ทั้ง ๒ ฝ่าย และจะนำความสุขมาสู่ทั้งไทยและจีน อันเป็นชาติ
เพื่องกัน ให้มีใจมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปชั่วกล้าวสาร
ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอให้พระเกบบรรดาพ่อค้าคหบดิจันท์ปวง
และคณะอาจารย์ของโรงเรียนที่ได้มีประชุมอยู่พร้อมกันณ่นั้น และ
นักเรียนทั้งปวง ขอจึงมีความสุขสบายปราศจากโรคภัยทั้งหลาย
ให้มีกำลังเข้มแข็งและบัญญาว่องไว จะกระทำสิ่งใดของเป็นผล
สำเร็จทุกเมื่อเทอญ

暹羅皇帝陛下

參觀各華校後之總演說辭

朕深謝諸公以真誠懇切之意歡迎朕躬 此次朕之所以親臨各華校參觀者 乃欲以朕之善誼宣示於旅暹華僑 及宣示朕滿懷善意之希望於公等所辦之各校

原夫華商辦學之初衷 不外欲使其子若孫 本其祖國言語得受種種學識 以便將來營謀生計商業及其他有益之舉 除教授中文之外 公等尙加教授暹文及暹羅風土人情

準是以觀 華校之爲益也甚大 蓋因旣使華童富于學識 以便其將來營謀生計商業之運用 兼能諳悉暹羅情況 且因能了解暹羅言語文字 可以增

進中暹之美感及團結

究其實 暹羅與中國之民族 固兄弟之親也
即以現在而論 暹人之血統已與華人混而爲一 至
於不可分化 暹之高級長官 勿論爲已往爲現在
多屬華裔 其由中國來暹之華僑 其成家立業終至
歸化於暹者 亦復不少 卽以朕躬而言之 亦含有
華人血分在焉 職是之故 暹人及華僑所以素來相
安 且因此而得和洽無間

朕無他希望有愈於欲求華暹人 仍舊融洽和好
並持至永久 想公等當與朕有同情 而垂訓於公等
之子若孫共秉此意 至於公等所辦之學校 亦當訓
練學生愛護其母國之中國 此本爲天然之倫理 然
除愛中國外 朕更希望能教訓使其兼愛暹邦 因公
等皆在暹地創有基業 受暹政府善意安全之保護

與暹人享受同等之權利 得以安生樂業於暹地 故
暹政府或暹國之鞏固及安全 當為公等所甚願 假
如暹政府或暹國不幸而發生任何禍患 則公等亦必
同受其禍患與暹人等 故朕深信公等對於凡有危害
暹政府之讎敵 毋論為外來或內部 必同深痛恨
務絕其萌芽而後已 又設使暹國不幸逢有任何禍害
朕深信必得中國人之援助也

公等果能照朕所言以訓育學生 則暹華人必能
和洽為一致增進兩方之利益 使暹華兄弟之民族一
心一德共享福利於無既

最後 朕對於蒞會之華商 家長 全體教職員
全體學生錫以祝詞 願公等各享安樂 免除一切災
患 身體日益壯健 智慮日加靈敏 凡有所謀營
隨時皆各如其願 欽哉

GIST OF A NUMBER OF SPEECHES

DELIVERED BY

THE KING ON HIS MAJESTY'S

VISITS TO THE

CHINESE SCHOOLS IN BANGKOK

IN B. E. 2470.

**Gist of a number of Speeches delivered
by the King on His Majesty's visits to the
Chinese Schools in Bangkok
in B.E. 2470.**

I thank you all most sincerely for the excellent arrangements you have made to receive me on this occasion ; for they reflect your friendly feelings towards me. My object in paying visits to your schools is to show my friendship to the Chinese who are resident in this country, and also as a token of my goodwill towards the schools themselves.

The Chinese merchants have established these schools for the education of their children in their own tongue, to fit them for future commercial and other careers. Apart from their education in Chinese, you also give them facilities to learn Siamese and acquire other forms of knowledge of this country. The schools therefore are very useful ; for, in addition to providing children with knowledge which will enable them the better to take up their future professions, they also make it possible

for the Chinese to know more of the country they live in ; and an ability to read and write in the vernacular will certainly place them on a more intimate footing with the Siamese.

The Chinese race may be said to be akin to the Siamese race. In this country Siamese blood and Chinese blood have mixed in such a manner that in many cases it is impossible to separate them. A large number of high officials, both active and retired, have Chinese blood in them. I myself have some Chinese blood in me. Again, many Chinese have lived in this country so long that they have become Siamese. For these reasons the Siamese and Chinese have lived amicably together for generations. I do not wish for anything better than that they should continue to live thus harmoniously for all time. I trust that you have the same feeling as I do in this respect, and that you will teach your children to entertain such sentiment. In your schools, you teach your students to love their motherland, that is, China ; that is natural and quite right. But apart from teaching them to love China, I trust that you will also teach them to love Siam; for you who live in this country have received good treatment

from the Government, and are given rights equal to the Siamese themselves. You are happy and prosperous in this country, and the firm standing of Siam must be your desire. If Siam is faced with dangers and suffer therefrom, unhappiness equal to that of the Siamese will be your lot. I trust therefore that your feeling towards enemies of the Siamese Government, internal or external, is that of detestation, and that, if occasion should arise, you would be possessed of a desire to assist in their destruction. Should Siam at any time come face to face with danger, it is my hope that assistance will be forthcoming from the Chinese.

If you will try to inspire in Chinese children such a feeling as I have mentioned, the Siamese and the Chinese will certainly live amicably together. Such reciprocal friendly feeling will be a source of happiness to both, who are racially akin, and enable them to exist in perpetual harmony.

In conclusion, I wish the Chinese merchants and householders, the teachers and pupils of the schools, who are assembled here, complete happiness, absence of ailments, strength in body and mind, and success in their enterprises.

พิมพ์โดยพิมพ์ไสเกณพิพารัตน์นก
คำขูลนนราชบพิจ จังหวัดพระนคร
วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๗๐